

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegraful Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trefori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Ingratitudinea Rusiei.

Momentele cele mai dureroase în viața plină de fapte mari a decedatului Rege Carol al României vor fi fost sigur acelea, când după jertfele aduse în războiul cu Turcii și după vitejia armatei române, arătată pe câmpul de război, aliatul pe care l'a scos din strâmtoare și dela rușine i-a luat, drept recunoștință, o parte din țară: *Basarabia*.

Felul, cum s'a întâmplat acest act de ingratitude, sevârșit din partea politicii rusești, îl descrie domnul consilier aulic Dr. S. Radó într'un articol publicat în ziarul »Pester Lloyd«, de unde îl reproducem și noi. E următorul:

Punctul culminant în viața Regelui Carol a fost lupta dela Plevna, când desconsiderata armată a micului principat român a împedecat nimicirea armatei puternicului țar. Dar Plevna a fost totodată punctul de mănecare pentru mari supărări și groaznice desiluzionări, influența cărora a remas pentru sufletul Regelui de o eficacitate neștearsă și sub durata învâlmășelilor provocate de actualul război.

Posiția României era în multe privințe foarte deosebită de actuala situație a regatului. Într'un punct însă situația e aceeași. Rusia și-a dat atunci, și și acum, toate silințele, ca se prindă România în cursă, ori să o amenințe. A fost cea mai mare desiluzionare în viața Regelui Carol, când sub puternica presiune a lui Gorciacov și Ignatiev, — Sasonovii și Jsvolski-i zilelor de atunci, — s'a lăsat prins în lațul rusesc, pentruca apoi să se elibereze din el pentru viața întreagă.

Situația României la începutul turburărilor din anul 1877 era din cele mai grele, și Principele Carol a trebuit se prestee atunci proba de foc. Încă cu mult înainte de izbucnirea războiului Rusia a cerut adevărată trecere liberă pe seama trupelor sale prin România în Bulgaria. Sa ne aducem aminte, că pe atunci România era numai stat suzeran, care plătea tribut porții. Și se cerea, ca Principele Carol să se facă vinovat de un act dușmănos, îndreptat în contra porții!..

Ingrijorarea aceasta nu putea însă să împedee lucrurile, fiindcă Principele era de mult hotărât să-și elupte independența formală dela Sultanul. Dar a tras greu în cumpănă înprejurarea, că aproape toate puterile mari se purtau cu o adâncă aversiune față de războiul rusesc în contra Turciei. Dacă arăta deci România o prea mare bunăvoință față de imperiul țarului, ajungea prin aceasta într'o situație foarte ciudată față de celelalte puteri signatate.

Dar putea Carol și numai să se gândească la o opunere față de intențiunile Rusiei? Neîncredere mare avea el în Rusia, și de aceea a înțrebat în mod confidențial la curțile europene, că o rezistență (română)

ce sprijin ar putea afla? Și a aflat, că puterile urăsc Rusia și războiul ei, dar numai în secret. Principele a trebuit apoi să se decidă și se trimiță pe primul seu ministru la Livadia, ca se înceapă pertractările cu curtea țarului.

Ion Brătianu avea misiunea de a permite trecerea prin România, dar pe lângă anumite garanții pentru viitor. Gorciacov era indignat, că micul stat (român) face atâtea fasoane și a strigat amenințând: «Dacă nu permiteți de bună voe trecerea trupelor noastre, vom ocupa simplu țara». Brătianu a fost însă gata cu răspunsul, ripostând astfel: «Are să fie foarte frumos, când mărețea operă de eliberare a creștinilor din Balcani se începe astfel, că Rusia nimicește primul stat creștin»...

În sfârșit convenția cu privire la trecerea trupelor rusești a fost legată și întregitatea României a fost decretată și garantată în mod solemn.

Dar acuma s'au început abia greutățile, și calea de eșire nu se putea afla. Prin aceea, că a acordat libera trecere, România a ajuns adevărat într'o situație critică. S'a îndușmănit cu poarta, s'a pus în contrarietate cu puterile mari, și numai pentru ochii frumoși ai Rușilor. Pentruca, lucru ciudat, generalisimul rusesc, Marele duce Nicolae Nicolaevici, după ce s'a acordat concesiunea, nu mai voea se știe nimica despre armata română. Trupe române se coopereze ca aliata! Cum și-ar putea cineva și numai închipui lucrul acesta?... Într'o notă extrem de arogantă a declarat cabinetul din Petersburg, că Rusia dispune de trupe suficiente, pentru a nu fi avisată la ajutorul trupelor române! Și cu multa îngâmfare a spus marele duce Românilor: «Voi puteți se luați asupra voastră păzirea fortăreței cucerite de noi, Nicopolis, sau transportarea de prizonieri turcești și supravegherea lor!» Dar Principele Carol a exclamat indignat: «Armata română nu face servicii jandarmerești»...

Dar neactivitatea armatei române era un act de groaznică renunțare și nimicire a tuturor speranțelor. Principele vedea, că independența României poate fi stoarsă numai prin o participare activă, prin o cooperare militară pe câmpul de război. Și aroganța rusască a fost dispus, ca 70.000 de soldați români se stee cu pușca la picior. Nu se voea ca armata română se fie recunoscută ca corp independent de armată, ci numai ca părți ajutatoare ale diferitelor corpuri rusești, sub generali rusești.

Dar Carol a răspuns: «Ori comandă supremă română și cooperare, ca armată independentă, ori apoi nu ne mișcăm de loc.» Și aroganța a fost în curând pedepsită. În luna a treia de război a cerut Marele duce Nicolae de mai multeori ajutor, iar la urmă, pe la mijlocul lui August, a trimis din cartierul general următoarea telegramă desconsideratului principe al Românilor: «Veniți-ne întru ajutor. Treceți Dunărea, cum vreți, sub con-

dițiile pe cari le voiți. Dar veniți cu grăbire, că ne nimicesc Turcii».

Și Principele a venit, a primit comanda supremă asupra întregii armate de asediare, rusască-română, și după lupte lungi și încăpăținate a trebuit să-se predee viteazul Osman Pașa. Trecerea prin Balcani, grație vitejiei Românilor, dovedită la Grivița, la pasul Șipcă și pe alte număroase locuri, a fost asigurată acum pe seama armatei rusești. Țarul Alesandru II a mulțumit în cuvinte bombastice, a conferit lui Carol crucea andreană și a asigurat, că nu va uita niciodată ajutorul dat în ora celei mai supreme primejdii.

Carol era un bărbat de stat de o rară circumspecție, și cunoștea bine pe Ruși și cu privire la afabilitatea lor. S'a folosit deci de ocaziune și a pășit cu o rugare, care de altcum era foarte naturală pentru un aliat față de care s'a exprimat mulțămirea în cuvinte bombastice nu tocmai cu mult mai nainte, și astfel nu putea fi refuzată. Principele a cerut adevă, se fie admisă România, ca sa iee parte la viitoarele pertractări de pace. Și ce a răspuns țarul? Că Rusia va avea totdeauna în vedere interesele României! Carol s'a îndepărtat cu adâncă amărăciune. În memoriile sale scrie cu privire la acest incident, că în răspunsul dat se cuprinde »o afabilă evasivitate».

Ce privește afabilitatea, s'a întâmplat și mai mult decât putea să esperieze bietul Carol, spre paguba lui proprie. Țarul avea adevărat motive grave de a nu admite pe aliata ei cea scumpă și pe nobilul mântuitor din primejdie la pertractările de pace. În tratativele ținute la Kazanlic și în Adrianopol, unde plenipotențiații lui Carol înzadar au cerut să fie admiși, interesele României au fost jertfite fără nici o considerare. Când s'a legat pacea dela San-Stefano, s'a făcut înțelegere, ca sub durata ocupațiunii Bulgariei, în timp de doi ani, Rușii să-și aibă deschisă trecerea prin România, și se poată lua măsurile corespunzătoare pentru asigurarea trecerii. «Pentru aceasta au săngerat zece mii de Români?»... a spus atunci Carol cu indignare.

Dar nu era plin încă păharul suferințelor. Bunul țar a cerut dela credincioșii aliați români să i cedeze *Basarabia*. Sunt sguduitoare de inimi scrisorile Principelui, publicate în memoriile sale și adresate moștenitorului de tron german (cu care Carol întreținea raporturi de intimă prietenie. Red.) apoi Impăratului-Rege Francisc Iosif și Impăratului Wilhelm. Din calmitatea și simplitatea formelor diplomatice izbucnește durerea sufletească, mahnirea adâncă a Principelui sedus și exploatat. Era vorba de soarta dinastiei. Prințul de Hohenzollern se afla numai de zece ani pe tron. Un domnitor, care cere dela țară astfel de jertfe groaznice, iar la urmă e necesitat se cedeze mărgeaua Coroanei, Basarabia, ajunge într'o situație groaznică, insuportabilă. Strigătul desnădăjduit român a resunat însă în E-

uropa fără a fi ascultat. Celce se aliază cu Rusia, se spunea pretutindenea, trebuie se fie gata pentru ori ce surprindere. Principele Bismarck a fost gata cu sfatul: «România trebuie să cedeze preputerii». Beaconsfield a început se filosofeze, spunând ambasadorului român: «Ingratitudinea e maximă în politică!» Numai Andrassy (cancelarul austro-ungar. Red.) a arătat anumită bunăvoință caldă și a promis, că se va expune pentru reprezentarea României în congres, în cazul, că pentru Grecia va fi acordată reprezentarea. Natural, că Rusia a întreprins tot, pentru a împedeca lucrul acesta. Foarte caracteristice sunt pentru Principe și pentru raporturile române cuvintele lui Andrassy, rostite în cursul desbaterilor: «Imi este imposibil se întrețin cu altul raporturi intime, decât numai cu Principele, pe a cărui discrețiune cred că pot conta. Atitudinea sa e admirabilă și trebuie să-i asigure stima lumii întregi și cele mai vii simpatii ale Austro-Ungariei. Aceasta nu e numai părerea mea, ci și a Impăratului. (Se vede deci, că Andrassy avea mandat, se fie cu anumită bunăvoință față de România și Principele Carol. Red.)

La două luni după marea faptă de salvare la Plevna, Carol era nu numai instreinat de cătră Ruși, ci ministrul au dat Principelui sfatul, se părăsească capitala București, fiindcă Rușii au concentrat acolo trupe, în mod amenințător. Dar Principele n'a voit se fugă de frica soldaților aliatului de odinioară, mutându-se, cum se cerea, deocamdată la Craiova.

Principele Gorciacov a continuat cu manevrarea și a amenințat pe ambasadorul român, că dacă România continuă să protesteze în contra păcii dela San-Stefano, se agiteze prin trimiși speciali la curți în contra Rusiei și se insceneze în Basarabia mișcări de protestare printre poporațiune, se vor lua măsuri mai energice: «armata română va fi simplu desarmată și țara va fi ocupată!» Sângele unui Hohenzollern a început se clocotească și principele Carol a chemat la sine pe ambasadorul rusesc din București și i-a spus următoarele: «Nu știu, dacă țarul a împuternicit pe principele Gorciacov se vorbească astfel. Spune însă la tot cazul principelui, că armata, care a raportat învingerea dela Plevna, și căreia țarul i-a dat cincisute de decorațiuni »Crucea sântului George«, poate fi nimicită, dar nu poate fi desarmată!..»

A fost un gest frumos. Moștenitorul de tron Frideric Wilhelm al Germaniei și-a exprimat admirația. Situația însă nu s'a schimbat.

Știa țarul ceva despre amenințările lui Gorciacov? Se poate, că a tost numai o brutalitate particulară a cancelarului, pe care țarul recunoscător a desaprobat-o, în mod cavaleresc. De speranța aceasta s'a legat nobilul principe Carol, când a adresat un bărbătesc și totuși mișcător apel Maiestății Sale țarului tuturor Rușilor. Răspunsul însă a fost sdrobitor. Printre

floricele frumoase retorice se afla un pasaj, care a avut efectul labei pline de sânge a ursului dela nord. Alexandru II a scris următoarele: «Jenantele raporturi, create prin procedura ministrilor Alteței Voastre, n'au putut se schimbe interesul sincer pe care-l port față de Alteța Voastră. Regret, că a trebuit să indic eventualele măsuri, la cari mă va necesita atitudinea guvernului Alteței Voastre».

Se pricep Rușii, împreună cu țarul, de minune la tratarea *fină* cu aliații. Pentru că țarul însuși, îngrijorat poate, că nu a fost destul de clar, a primit cu disgrație pe principele Ghica, în palatul de eamnă, în calitate de ambasador, spunându-i: «A-și dori, ca România să-și aducă aminte de nemăsuratele servicii, pe cari i le-a făcut Rusia. Se pare, că România uită ușor». Impărăteasa, ca se îndrepte cumva impresia neplăcută, a adresat câteva cuvinte afabile ambasadorului, dar țarul i-a întins brațul, ca să se întrerupă conversația.

Acestea sunt scene, pe cari nu vreun gazetar indiscret le-a inventat, ci însuși Carol I le istorisește în memoriile sale, volumul IV, pagina 5.

Basarabia a fost deci răpită dela credincioasa aliată română. Principele de coroană (german) Frideric Wilhelm a scris amicului seu Carol: «Atitudinea Rusiei, după ce voi ați făcut servicii de salvare imperiului colosal, e condamnată din toate părțile. Nu înțeleg, ce interes are, să iee bucățile aceea de țară?...»

Și cei mai mulți nu înțeleg lucrul acesta! Va crede poate și astăzi unul ori altul, că perfidia rusască a fost cu adevărat mare, dar lucrul s'a întâmplat *odată* și nu se va mai repeta. Au mai fost și alte state, cari s'au purtat așa față de aliați!. Dar nu e așa. Ca să fie jăfuit aliatul după învingere, nu s'a prea întâmplat; cel puțin afară de cazul cu Sodoma altul nu e cunoscut. Ce e dureros însă e, că Rusia nu poate proceda altcum. Rusia și în viitor va proceda tot așa. Rusia nu-și poate schimba pielea. Un stat, care nu are destul cu a șasa parte a pământului și se frământă cu planul de a cuceri lumea, nu cunoaște fidelitate, nu știe ce e respectarea drepturilor altora, nu cunoaște datorințele față de aliați, ci e stăpânit numai de singura idee a stăpânirii lumii din partea țarului. De aceea, *păcatul pe care l-a săvârșit Rusia față de România, l-ar mai săvârși încă odată, dacă i s'ar da ocaziunea, cu vârf și îndesat.*

Războiul.

Dela *granițele rusești* se dă știrea oficioasă, că trupele austro-ungare au avut mai multe ciocniri însemnate cu trupele rusești, pe la râul San, dar pe toate locurile au bătut pe dușman, silindu-l să se retragă. Pe neașteptate s'au ivit apoi părți din trupele noastre pe la Ivangorod, și au bătut două divizii rusești, cucerind un steag, 15 mitralieze și făcând 4000 de prizonieri. Trupele germane de sub comanda lui Hindenburg asemenea au avut ciocniri cu Rușii pe la Augustov. Atacurile rusești au fost respinse. Ultimele știri ne spun, că Rușii s'ar retrage din Varșovia, căutându-și alte poziții mai bune. Ne spun însă și aceea, că în Rusia se formează acum o armată nouă, asupra căreia comanda supremă o va lua însuși Țarul Nicolae.

Dela *granițele sârbești* se comunică, cumcă după lupte înverșunate de trei zile trupele sârbești și muntenegrene, cari intraseră în Bosnia, au fost bătute și silit să se retragă cu grabire. Sunt în curgere și alte lupte la granițele sârbești, despre starea cărora nu se pot da informațiuni, decât numai mai târziu, după încheierea lor.

De pe terenul de luptă *din Franța* asemenea vin știri bune, că adevărat trupele germane ar fi mereu norocoase în operațiunile lor și că ar fi respinse cu mult succes mai multe atacuri franceze. Ne gândim însă, că sunt aproape două luni de când au intrat Germanii în Franța, și învingere decisivă încă totuși n'au avut. Semnul, că armata franceză nu e cu nimic inferioară celei germane, și astfel Germanii vor mai avea lupte lungi și grele în Franța, până la învingerea finală.

Carierile vieții

de Iuliu Crișan.
(Urmare).

50. Strugariul.

La strugărie se primesc băieți normali, cu ochi, plămâni, inimă sănătoasă, fără vătămătură, înzestrați cu simț pentru formă și cu cunoștințe geometrice și aritmetice.

Le strică praful și sufer prin forțarea mușchilor dela piept, brațe și picioare.

Timpul de ucenicie e de 2—3 ani. Taxă de instrucție nu plătesc. Întreținerea o provăd părinții. Măiestru dă pentru muncă 2—6 cor. pe săptămână. Școala de specialitate nu este.

Calfele capătă pe săptămână 10—30 cor. și pot ușor trece în fabricile de mașini, la strugăria metalică. La stabilirea de meseriași au trebuință de un capital de 2000 cor.

51. Sticlăruul.

Se cer în această branșă băieți sprinteni și sănătoși și de statură ceva mai înaltă.

Timpul de ucenicie e de 2 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{1}{2}$, iar cu toată întreținerea dela măiestru, 3—5 ani. Școala de specialitate nu este.

O calfă începătoare poate primi 90 cor. pe lună. Lucrul e peste tot anul.

La stabilire se cere un capital de cel puțin 1000 cor.

Prospectele pentru viitor sunt foarte bune.

52. Tapeșterul.

Se cer băieți mai inteligenți, dar cu plămâni bune, căci pravul, ce se produce din părul de cal și alte materiale, are efect rău asupra copiilor.

Timpul de ucenicie e de 3—4 ani. Pentru muncă măiestru se îngrijește.

Școala specială este.

Calfele pot să câștige săptămânal 22—30 cor. Stabilirea se poate face cu un capital de 2000 coroane.

E o meserie foarte recomandabilă.

53. Tehnicul de dinți.

Se cer băieți desvoltați normal și cu ochi buni. Cei cu morburii de piele, cei ce aud greu și cu defecte corporale nu se primesc.

În laborator se pot otrăvi cu bioxid de carbon.

Timpul de ucenicie e de 3—4 ani. Taxa de instrucție e foarte mare. Școala de specialitate nu e. Uneltele le capătă dela măiestru.

Calfele primesc pe an dela 1200—2000 cor., mai târziu și 3000 cor. Pe zi sunt ocupați dela 7—10 ore. La stabilire au lipsă de un capital de 5000—12000 cor. E mare lipsă de ucenici.

54. Turtarii și fabricanții de luminări de ceară.

La această meserie se cer băieți fără defecte corporale.

Timpul de ucenicie e de 3 ani, dacă părinții se îngrijesc de îmbrăcăminte ucenicului; iar cu 4 ani, dacă i-o dă măiestru.

Școale de specialitate nu sunt. În Budapesta este însă un curs susținut de corporațiunea cofetarilor.

Calfele pot câștiga lunar pe lângă cost și quartir, 30—60 coroane. În atelierile mari au lucru peste tot anul. La stabilirea independentă se cere un capital de 6—7 sute cor. E meserie rentabilă.

55. Tipografia.

Ca culegători se primesc băieți bine făcuți, cu vedere bună și cu îndemănare în desen. Cunoașterea de limbi se impune.

De'a mașiniști se cer ochi buni, și simț pentru colorare.

În tipografii cel mai mare pericol îl formează praful de plumb, care are influență rea asupra ochilor și a plămânilor. Cei cu picioare slabe n'au ce căuta acolo. Asemenea nici oamenii nervoși.

Prin această meserie se capătă morburii de ochi, și picioarele se strâmbă. Tuberculoza o capătă numai cei ce trăesc în necurătenie, cei alcoolici și cu deosebire cei ce aduc de acasă germenele morbului cu ei, ori apoi au înclinare spre tuberculoză.

Timpul de ucenicie e de 4 ani, în cazuri rari de 3 ani. Conducătorii tipografiei numai în cazuri rari dă și întreținere. Ucenicii capătă însă pentru întreținere dela 3—10 cor. săptămânal.

Școale de specialitate sunt.

Calfele câștigă dela 22—28 cor., iar cei mai desteri și câte 40—50 cor. săptămânal. Referințele de lucru în această branșă sunt poate cele mai favorabile. Ziua de lucru e de 8 $\frac{1}{2}$ ore. Peste acest timp capătă adaus de plată, acărui mărime atârână dela plata zilnică; poate să se urce și la 50—80 fileri.

Înființarea unei tipografii și în stilul cel mai mic recere un capital de 10—15 mii coroane. Afară de aceasta se mai cere un capital de învățare, tot atât de mare.

Prospectele pentru viitor sunt foarte favorabile. Tineri harnici și pricepuți sunt totdeauna căutați și cei desteri bine plătiți.

56. Tinichigiul (pleuarul).

La această meserie se cere, ca ucenicii să fie puternici, drepti, cu plămâni bune și să nu amețească la înalțimi. Morboșii de piept, sau cei vătămați nu pot fi aplicați la această meserie. Lucrând ei cu *acid muriatic* mulți capătă mâncărime de piele, iar cei ce lucră cu plumb, pot să se otrăvească.

Învățecii să primesc pe 3—4 ani, în diferite condiții. În multe locuri măiestri pentru întreținere le dau ucenicilor bani. Pentru perfecționarea calfelor sunt cursuri gratuite.

Calfele primesc 40—80 fileri pe oră. La tinichigiul, cari acoper și case, dacă acestia au lucru tocmă, pot să aibă ocupațiune și peste eamnă. Calfele pot câștiga pe an dela 500—1000 de coroane.

57. Văpsitorii de odăi (Zugravii).

La această meserie se pot aplica băieții de mijloc, cu îndemănare în desen, cu simț pentru formă și culoare, cu ochi ageri și cu plămâni sănătoase. Cei vătămați și cei ce amețesc la înalțimi, nu sunt potriviți.

Lucrând cu colorii cu conținut de acide și eter, aceste au efect rău asupra organismului copiilor; asemenea la curățirea chimică lucră cu benzină, care încă are efect rău. Cei mai mulți zugravi sunt reumatici.

Timpul de ucenicie e de 3—4 ani. De întreținere se îngrijesc părinții. Elevii pot cerceta școala de desen industrial, și școala de meserii și arte.

Calfele îndată după eliberare primesc 40, după un an 50, iar după 2 ani 59 fileri pe ora de lucru. Stabilirea independentă e foarte ușoară.

Îmbrățișarea acestei meserii nu e recomandabilă, decât în cazul, că într'un loc se ofere teren de lucru.

58. Văpsitoria de stoffe și curățitoria chimică.

Se cere trup bine dezvoltat, înzestrat cu plămâni bune și cu ochi buni.

Timpul de ucenicie e cel puțin 3 ani, plată ucenicii nu capătă. Această meserie se poate învăța deplin numai în atelierile mici. Școale speciale nu sunt, afară de cursul pentru chimie din școala superioară de meserii din Budapesta.

Calfele capătă săptămânal 6—12 cor. și toată întreținerea, iar fără întreținere 24—40—50 cor. Dacă începe în mic meseria, la stabilire are trebuință de un capital de 1000 cor., în mare însă are trebuință de 4—5 mii coroane.

Această meserie fiind în dezvoltare, e foarte recomandabilă.

59. Zidarul.

La zidărie se pot aplica băieți și mai debili, cari lucrând în aer liber ușor se pot desvoltă. Copiii cari amețesc ușor, și cei vătămați nu se pot aplica.

Timpul de ucenicie e de 3—4 ani. Întreținere nu dă măiestru, dar plătește zilnic dela 1 cor. în sus. Uneltele le aduce învățecul de acasă.

Școale de specialitate sunt.

Calfele câștigă zilnic 5-60—8 coroane. Lucrul ține aproximativ 200 zile în an. Iarna afă aplicare în fabricile de fer, sau în magazine ca zileri.

La stabilirea independentă au trebuință de un capital cam de 2000 cor.

Prospectele pentru viitor sunt bune.
(Va urma).

Alcoolul în război.

Buletinul ligei naționale de temperanță, Antialcoolul, în numărul din urmă publică un articol scris de un medic militar sârb, Dr. M. G. Popovici. Dăm din acest instructiv articol părțile următoare:

Nenumărate experiențe au dovedit, că acele corpuri de armată au fost mai răbdătoare la marșuri grele, și mai sănătoase, cari nu au făcut uz de alcool. Celelalte corpuri de armată, cari făceau uz de băuturi alcoolice, erau cu mult inferioare.

De asemenea s'a dovedit că soldații cari beau, nu nimeresc bine la țință.

Doctorul Leichtenstorff scrie: alcoolul amețește, face pe soldat să fie somnoros, face să-i fie greu să se trezească, pe când ceaiul și cafeaua îl liniștesc. Abstenenții o duc mai bine și la căldură, și la frig, și la marșuri.

Livingstone, marele explorator al Africii, scrie: Am trăit 20 de ani după strictele reguli ale abstenenței și am ajuns la concluzia că poți suportă toate greutatețile fără întrebuințarea alcoolului.

Medicul militar englez Parkes a observat armate întregi, pe cari le lăsa uneori să bea alcool, și alte ori nu le dădea voie să bea, și a constatat că acei cari nu beau, o duc mai bine la toate greutatețile, de cât acei cari beau.

Când fusei chemat să aduc serviciile mele în războiul sârbo-turc, și în urmă când a izbucnit și al doilea război balcanic între sârbi și bulgari, mi-am propus, la calitatea mea de medic și de abstinent, să observ în ce fel lucrează alcoolul asupra disciplinei, asupra puterii de rezistență a soldatului, asupra sănătății și asupra mersului operațiilor chirurgicale.

Ca medic de regiment la artileria sârbă am luat parte la expedițiile din Serbia de sus (Macedonia) cu prima armată sârbă, apoi am stat 2 luni cu armata sârbo-bulgară la Impresurarea Adrianopolului, până la predare. Apoi am luat parte la războiul sârbo-bulgar la granița sârbo-bulgară.

În armata sârbă este un regulament, care oprește întrebuințarea oricărui fel de băuturi alcoolice. În celelalte armate balcanice nu există un atare regulament. Când am fost cu artileria sârbă la Tundzia, la Impresurarea Adrianopolului, am văzut că soldaților bulgari li se dădea în toate zilele țuică, și aceasta se făcea și la celelalte trupe bulgărești.

De și turcii sunt ținuți ca abstenenți, în realitate nu sunt. Turcii ortodocși (bătrânii turci) se țin strict de prescripțiunile Coranului, și nu beau vin, în schimb beau bere și țuică.

Ce rol a jucat alcoolul în acest război, se poate vedea din următoarele detalii:

În timpul mobilizării, ca și în timpul războiului, oamenii au băut mai mult ca de obicei.

Mai toți ofiterii au băut vin și alte băuturi alcoolice. Medicii militari—cei din rezervă—ai noștri ca și cei străini, au băut orice fel de băutură, une ori au băut chiar mai mult decât trebuia.

Ceeace eră mai condamnată, era faptul că cei cari au băut, sileau și pe nebăuții să bea. Așa că mulți cari erau abstenenți, au început să bea la îndemnul medicilor băutori, — acestia pentru că medicii le recomandau.

Soldații de rând și gradele inferioare au trăit ca abstenenți, mai întâi pentru că cu greu își puteau procura băuturi alcoolice, iar din partea comandării nu li se dădea. Grație acestei împrejurări, trebuie să mulțumim deosebita energie și putere de rezistență a armatei sârbești.

Soldații primeau în cursul asprului ger, care scădea sub 20 grade și în locurile unde apa era suspectă, ceai și zahăr. Crucea Roșie sârbă a dăruit peste un milion de butelii de apă minerală Polanca, o apă excelentă de masă, trupelor și ofițerilor în timpul epidemiilor.

Chiar reporterii străini cari au asistat la războiul balcanic, au declarat că nu au văzut nici un soldat sârb beat sau cu chef.

Erau regimente întregi, în cari șefii erau abștinenți conșinși și nu dădeau voie oamenilor să guste nici o picătură de alcool.

Cu toate acestea, s'au întâmplat câteva cazuri grave din cauza alcoolului, dintre cari voi cita două cazuri tipice.

Un caz se referă la un vechiu ofițer de rezervă, alcoolic, comandantul unei companii de atac. În loc să șpere pozițiunile, a fugit și le-a lăsat bulgarilor fără nici o rezistență.

Al doilea caz arată că și cazurile mai ușoare de băutură pot fi fatale. Pe un vapor de transport a fost o întârziere de câteva ceasuri, fiindcă d-lor ofițeri le-a venit pofta să mai bea câteva sprituri. În timpul acesta a venit vaporul turcesc de război „Hamidia” și a bombardat vasul sârbesc, așa că au căzut 100 de oameni și vasul a fost nimicit.

În armata bulgară, unde soldații au băut zilnic alcool, s'a putut vedea o mulțime de soldați și de voluntari (comitații) beți.

Între altele am fost eu sigur martor ocular la ocuparea Adrianopolului, cum soldații și comitații bulgari, beți morți, chinuiau și omorau pe locuitorii orașului (turci, armeni, evrei, greci) și omorau pe soldații prizonieri. Am văzut o mulțime de soldați beți cum jăfuiu casele oamenilor și nu cruțau nici locașurile sfinte.

În al doilea război balcanic, cu bulgarii de o parte și sârbii și grecii de altă parte, am putut strânge un bogat material în privința alcoolismului. În armata bulgară s'a dat din nou alcool, coniac în mare cantitate. mai ales când era înaintea unui act, probabil pentru a da curaj soldaților.

O mulțime de reporteri (englezi, francezi, germani și elvețieni), chiar comisiuni speciale, au constatat, că trupele regulate bulgare au comis o mulțime de cruzimi, cu multul pe răniții și pe prizonierii din tabăra dușmană. Au jăfuit casele, au dat foc la sate întregi, dărâmau farmacii și biserici.

Dacă ținem seama că mulți prizonieri și răniți se găseau într-o stare oribilă de beție, trebuie să admitem că tot ce au făcut groznic, eră sub impulsul alcoolismului.

Căci nu poate intra în mintea omului sănătos, ca un om întreg la minte să poată fi atât de monstru, atât de salbatic.

Pe de altă parte, alcoolul a adus prejudicii disciplinei și bunului mers al lucrărilor. Astfel, armata generalului Rettinger, care în momentul hotărât era în completă stare de beție, a fost învinsă și distrusă.

După relațiunile primite dela mai mulți colegi am putut stabili, că boalele și epidemiile băntuiau mai mult acolo, unde erau băuturi.

Alcoolul s'a mai arătat, că împiedică cicatrizarea rănilor.

Când arunc o privire la tot ce am văzut în timpul războiului, și așa voi să descriu isprăvile alcoolului, atunci voi declara de acord cu alți mulți autori că alcoolul este marele vinovat al indisciplinei, al boalelor, al infrângerilor. O armată fără sănătate și fără disciplină este condamnată pieririi.

Voiu încheia expunerea mea, afirmând că războaiele nu numai că sunt adevărate crime, nimicind averea și viața atâtor ființe, crime cari distrug tot ce oamenii cu greu au strâns și au reușit să facă în decursul vremii, dar înjosesc omenirea, reducând-o împreună cu alcoolul în stare primitivă. Toți oamenii culti trebuie să fie proclivnici declarați ai războiului, și atât în timp de pace cât și în timp de război să lupte contra flagelului alcoolismului.

Apel urgent

către învățătorii români din ținutul: Năsăud, Bistrița, Sibiu, Dej, Secuime, Brașov, Caransebeș și alte părți din Bănăt.

Dragi colegi,

Frații și fiii neamului nostru, în tovrășie cu ceilalți fi ai patriei, se luptă cu o răă viteză pe câmpul de război pentru binele patriei, jertfindu-și viața și sângele.

Lupta ca o poartă aceșii eroi este grea și sfântă, iar greutățile ce le înving sunt nespus de mari.

A șeste greutăți se potentesă prin apropierea grabnică a timpului de iarnă, când gerul cumplit ce-i așteaptă pe câmpiile de război în Rusia, le va face zălele aproape nesuportabile.

Voi, vrednicii luminători ai harnicului popor român, dela începutul războiului ați fost cu gândul la acești eroi și, slătuind marele comitet „Jertfa învățătorilor români”, ați colectat din belșug pansamente și albituri pentru răniții în război.

Prin aceasta nu numai că v'ați făcut cu cinste datorile de buni patrioți și cetățeni credincioși ai patriei; ci totodată ați aflat prilejul bun a traduce în fapte cele mai nobile sentimente de caritate creștinească.

Munca voastră cinstită a fost apretiată nu numai de toți oamenii de bine, ci și de câtră cei mai înalți cărmuitori ai patriei, iar, ca recunoștință a acestei jertfe, Esclența Sa Domnul Ministru al instrucțiunii publice a binevoit a se îngriji, ca speșele de transport ale colectelor noastre să fie purtate prin acest ministeriu.

La un gest mai frumos decât acesta nici că ne-am putut aștepta.

Frați colegi,

Războiul crâncen, ce trebuie să-l purtăm cu cinste și demnitate, promitând a fi de o durată mai lungă decât se gândea la început, — pe noi, dascălii români, încă ne așteaptă nouă datorite, cari ne poruncesc să grăbim în ajutorul vitejilor soldați cu ceace le putem face mai bună îndemână:

cu materii calde de iarnă.

Comitetul voștru, „Jertfa învățătorilor români”, se adresează, deci încodată cătră toți colegii din ținuturile arătate în fruntea acestui Apel, cu frățească rugare, ca cu posibila grabă să colectați

peptare și pânură de lână (albă ori neagră) din care își face poporul nostru cioarecii și sumanul de iarnă, și aceste colecte — pachetate în lăzi simple de scânduri (Verschlag) — să le trimiteți cu urgență la următoarea adresă:

„Vörös Kereszt Egylet” központi raklár, în Budapesta,

care apoi va îngriji de prelucrarea acestei materii.

Aceste pachete se trimit nefrancate (fizetetlen), iar coalele de transport (fuvarlevél) ce veți primi, cu posibila grabă să le trimiteți la adresa: Ioan P. Lazar, redactorul „Gazetei învățătorilor” în Szilágy-somlyó (Șimler), care — pe baza încredințării ce o are — va dispune ca aceste pachete să fie rescumpărate prin ministeriu.

Se pot colecta și cioareci și sumane mai puțin purtate, dar să fie bine spălate și curate.

Învățătorii români,

Când ne adresăm cătră voi — pentru a doua-oră — suntem conșinși, că și de astădată veți satisface acestui Apel frățesc și creștinesc, și veți colecta în cercuri cât mai largi pânura ce vi se cere, bineștiind, că prin aceasta ridicăți totodată și cinstea întregului corp învățătoresc român la nivelul care i se cuvine.

Comitetul deodată roșă și pe M. O. Domni preoți și protopopi, ca să dea mână de ajutor învățătorilor colectanți vestind în biserica trebuința acestei jertfe și înșămăntatea ei atât din punct de vedere creștinesc, cât și cetățânesc.

Comitetul

„Jertfa învățătorilor români”
pentru ajutorarea soldaților răniți în război.

NOUTĂȚI.

Din cauza sfinteii sărbători, „Cuvioasa Paraschivă”, numărul cel mai de aproape al ziarului nostru va apărea Vineri la ora obicinuită.

Fundațiune frumoasă. Ilustrul domn Ioan Mihail Moldovan, prepozit în Blaj, a predat întregă sa avere, în valoare de aproape un milion de coroane, capitului și consistorului din Blaj, ca se o administreze ca fundațiune culturală și de binefacere.

Trupele noastre în Cernăuț. În 20 Octomvrie 1914, la 10 ore seara, au intrat earăș trupele noastre în Cernăuț, unde au fost primite cu entuziasm uriaș din partea locuitorilor. Până noaptea târziu mulțimea a stat pe străzi și a aruncat cu flori soldații noștri. Frați Gerovski părășiseră orașul încă din 18 Octomvrie. Conte Meran, locuitorul Bucovinei, a luat măsuri să se distribuie o jumătate de milion de coroane poporului și funcționarilor bucovineni. Circulația poștelor și telegrafului funcționează în regulă.

Decorat. Maiestatea Sa Monarhul nostru a conferit marea cruce a ordinului Leopold cu decorația de război generalului german Beseler, care a comandat oștirea impresurătoare a cetății Anversului.

Un memorandum. Guvernul de externe al Germaniei a trimis guvernului francez și guvernului din statele neutrale un memorandum, în care se constată cu regret, că trupele franceze au violat greu convenția dela Geneva. Memorandumul dovedește, pe temeiul documentelor, că trupele armatei franceze nu

numai au tratat rău pe răniții germani căzuți în mâinile lor, ci i-au și ciuntit în mod bestial. Francezii au atacat automobilele germane cu răniți și trăsuriile serviciului sanitar, care purtau steaguri albe, și au tras focuri asupra lor, omorând mai mulți răniți. Au atacat și au jăfuit francezii chiar și ambulantele germane, ear medicii militari au fost țărâți în captivitate și împușcați. Trupele franceze au prins un preot militar și l-au tratat ca pe un criminal. Memorandumul protestează solemn în contra violării făcute convenției dela Geneva.

Informațiuni despre soldații ajunși în captivitate. În Viena se află un birou, care dă informațiuni despre soldații noștri ajunși în captivitate dușmană. Adresa biroului este următoarea: *Gemeinsames Zentral-Nachweisebureau, Hilfs und Auskunftstelle für Kriegsgefangene und Internierte, Wien, 1. Iasomirgottgasse 6.*

Moartea doamnei Maiorescu. Într'un sanator din Heidelberg a încetat din viață soția fostului ministru prezident, a dlui Titu Maiorescu. Înormântarea dnei Maiorescu s'a făcut în mod provizor la Heidelberg. Mai târziu corpul neînsușit va fi adus în România.

În favoarea școlărilor. Ministrul de culte și instrucțiune publică a înștiințat d'rectorii școlărilor secundare, că școlarii din clasa a șaptea și a opta gimnazială, cari cu învoirea părinților sau a tutorilor întră în serviciul armatei, își păstrează drepturile avute în școală și pe mai departe. Acești școlari se pot prezenta la examenele obișnuite dela sfârșitul anului școlar; ear dacă războiul va dura timp mai îndelungat, școlarii vor fi admiși la examene particulare.

† Sabina Brote, după lungi și grele suferințe a repausat în Domnul Joi în 22 Octomvrie 1914 la 7 ore seara. Rămășițele pământestii ale defunctei s'au așezat spre odihnă vecinică Sâmbătă în 24 Octomvrie n. la 11 ore înainte de ameză dela casa mortuară din Sibiu strada Ernei Nr. 26, în cripta familiară din cimitirul Rășinariilor. Odihnească în pace!

Răniți și bombe. Din capitala Rusiei se anunță, că părțile sudice ale țării sunt pline de răniți. Numai în Odessa se găsesc 35.000 în îngrijire medicală. — Într'una din zilele săptămânii trecute s'a arătat un aeroplan german deasupra Varsoviei și a aruncat bombe. Stațiunea căii ferate a suferit mari stricăciuni.

Asediul Ostendei. Germanii au ocupat Ostenda din Belgia fără nici o greutate. Cuprinderea acestui oraș, în vremuri mai vechi, n'a fost o problemă așa de ușoară. Armatele regelui spaniol Filip II. au asediat Ostenda la 1601 timp de trei ani și jumătate. Atunci Ostenda era o olandezilor, cari au izbutit să aducă mereu de pe mare trupe ajutătoare. Garnizoana cetății, în cele din urmă, a capitulat sub condiție de a se putea retrage neatinșă. Spaniolii au pierdut la asediul Ostendei 72 mii de oameni, ear olandezii 30 mii, morți mai ales în urma epidemiilor ivite.

De frica nemților. Zăre din Newyork publică scrisori dela soldații englezi, cari spun că orașul Londra se fortifică într'o împrejurime de 20 de mile cu ridicături de pământ și cu șanțuri. De frica invaziunii germane englezii s'au apucat de pe acum să lucreze la întărituri, ca să-și apere capitala.

Coroane eterne. Doamna Constanța P. Barcianu, în loc de cunună peritoare pe cocciug mult regretatei sale verișoare Sabina Brote, dăruiește fondului Dr. P. Barcianu pentru ajutorarea călfelor (sodalilor) fără lucru, al Reuniunii sodalilor sibieni 10 cor. Pentru priinos, dorind răposatei odihnă vecinică, aduce calde mulțumite, în numele Reuniunii meseriașilor sibieni, Vic. Tordășian, prez dent.

Rezerviștii pot veni acasă din străinătate. Zăru *Corriere della Sera* scrie: În urma hotărârei Angliei de a permite întoarcerea în patrie a rezerviștilor părților beligerante, vor putea veni acasă — conform șocoteii consulatelor din Newyork — 550.000 rezerviști austro-ungari și germani, împreună cu mulți ofițeri din rezervă. Înapoarea lor în patrie se va face peste Italia sau Olanda.

Comandant distins! Fostul reprezentant bulgar la Petersburg, Radco Dimitriev, și actualul comandant al unei armate rusești, este distins din partea țărului cu ord'nul Crucea Sfântului George clasa a treia „pentru merite militare”, — după ce numitul comandant a trimis la moarte 70 de mii de ruși, căzuți la năvala dela Przemysl.

Producțiunea fabricilor de bere. O publicație specială evaluează producțiunea mondială a berei în 1913 la aproape 32 miliarde de litri. Această cantitate colosală de băutură alcoolică ar putea alcătui unul din cele mai respectabile fluviu din lume. Cel mai mare număr de fabrici de bere se găsește în Germania, care are peste 12 mii de astfel de fabrici; urmează apoi Anglia, Belgia și Franța cu câte 4 sau 3 mii; Statele unite, Austro-Ungaria, Rusia cu câte o mie; Suedia, Olanda, Danemarca, Evetia cu 800—100; Italia 90; Norvegia 50; Spania 40; Român a și Bulgaria, cu câte 20; Sârba și Grecia, cu câte 10; Japonia 8.

Ofertul japonez. Comandantul trupelor japoneze s'a adresat cătră comandantul oștirea germane dela Kiauceau și i-a făcut ofertul să se retragă în deplină onoare și neatins din cetate, ear guvernul japonez se va îngriji ca oștirea germană să treacă prin canalul dela Suez și să fie transportată într'unul din porturile neutrale Germanii au respins ofertul cu toată înărărea. Indigenilor li s'a făcut posibilă plecarea din oraș. Acesta este preludiul luptelor aspre, ce au să urmeze. Ziarele din Tokio afirmă, că în Aza se poartă războiul în mod mai cavaleresc, decât în Europa.

Rănit. Locotenentul regimentului de dragoni Nr. 15, baronul Ervin Conrad de Hözendorf, fiul șefului dela statul major al armatei noastre, a fost rănit de grațel în lupta purtată la ost de Przemysl. Unul din fișefului statului major a căzut, cum s'a anunțat, în 8 Sept. la Ravarusca în mijlocul luptelor eroice. Baronul Conrad de Hözendorf mai are alți doi fiș, cari își fac serviciul la armata ce operează împotriva Rusiei.

Transilvania, revista Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român. Redactor interimar: A. Barseanu. A apărut nr. 7—9 din 1914 cu următorul cuprins: Cătră membrii „Asociațiunii”. Raportul general al comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, pe anul 1913, cătră adunarea generală. Anexele raportului general.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna” a elevilor din secția pedagogică a seminarului din Sibiu s'a constituit pe anul școlar 1914/15 în sedința ținută la 5/18 Octomvrie 1914/15 sub presiuliu Prea Cuvioșiei Sale Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminarial, în modul următor: Președinte: Dr. Vasile Stan prof. sem. Vicepreședinte: Ștefan Șulianu pedagog a. IV. Arhivar: Nicolae Picu Băncilă ped. a IV. Notar: George Mărghitan ped. a II. Cassier: Vasile Dobre ped. a III. Controlor: Traian Ludu ped. a. II. Bibliotecar: Vicențiu Dan ped. a. III. Vicebibliotecar: Ioan Berghia ped. a. I. Redactor: Dionisie Mihău pedagog a. IV. Econom: Zăsim Oana ped. a. III. Membri în comisiunea literară: Romul Bona ped. a. IV. Ilarion Nistor ped. a. IV. Ioan Chiușdea ped. a. III. Nicodim Ispas ped. a. III. Samoila Bănciu ped. a. II. Todor Pașca ped. a. II. Ilarion Muntean ped. a. I. Aurel Teșea ped. a. I.

Penziunea văduvelor și orfanilor rămași după cei plecați la război. Din Budapesta se anunță, că la locurile competente s'au întocmit până în amănunte programele relative la penziune, ce se vor acorda văduvelor și orfanilor militari. Erarul militar asigură plătearea penziilor nu numai celor rămași după ofițeri activi și în rezervă, ci și rămașilor după soldații de rând. Penziune li se cuvine tuturilor văduvelor, rămase după cei căzuți în serviciul armatei comune, a honvezimei, a marinei și a gloate or. Și anume: penziune viageră (sau până la o nouă căsătorie) primește văduva, al căruu bărbat a murit în urma ranei primite în război, sau în urma boalei aduse de acolo fără vină proprie, sau în urma trudelor făcute. Văduva unui soldat de rând primește 72 coroane pe an; a unui caporal 120 cor.; a unui „șirer” 144 cor.; a unui sergent 240 cor.; a unui sergent major 300 coroane pe an. Dacă însă bărbatul a căzut în linia focului, penziunea văduvei se mărește cu 50 procente. Orfanii legitimi primesc un adaos de 48 coroane pe an până la etatea de 16 ani, ear dacă urmează la școală, până la majorat.

Bioscopul Apollo, din Gesellschaftshaus va reprezenta Lună și Marți în 26 și 27 Octomvrie n. 1914: Serată Henny Porten. Program: ? ? ?, tablou umoristic. Medicină de urs, umorist. Marianna copilă din popor, dramă populară realistă în 5 acte din războiul prus francez, de Kurta Stark, rolul principal îl joacă Henny Porten, actriță celebră din Berlin. Afară de program: Actualități din război. Drumul triumfal al armatei germane prin Belgia. Seria I. D-nul Meyer se blamează, umoristic.

Nr. 702/1914.

(596) 1-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Soatul-maghiar, din protopresbiteratul Turda, se publică concurs nou cu termen de 20 zile dela prima inserare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasionate în coala B. pentru întregirea dotațiunei preoțești dele stat.

Concurenții să-și înainteze petițiile concursuale instruite în ordine subsemnatului oficiu protopresbiteral și cu previa încuviințare a acestuia să se prezenteze în biserică spre a cânta, celebra și a face cunoștință cu poporul.

Turda, la 5 Octomvrie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murășan
protop.

Nr. 704/1914 protbit.

(591) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III. Lastea mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasionate în coala B. pentru congruă.

Cererile concursuale să se trimită în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral intrunite conform normelor în vigoare, iar candidații să se prezinte cu prealabila încuviințare a oficiului protopresbiteral în vreo Duminecă sau sârbătoare în biserică, pentru a cuvânta, cânta, even'ual celebra și a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, 14/27 Septemvrie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Anunț.

Pășunat de iarnă pentru oi se arândează pe moșia subsemnatului care are întindere peste 600 jugăre, loc întreg, nebrătat, aproape de gara-posta M keszásza.

Făget, 10 Octomvrie 1914.

Eugen Bianu
proprietar.

(594) 3-3

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

Constituția

bisericeii gr.-or. române din Ungaria și Transilvania

sau

Statutul organic

comentat și cu concluzele și normele referitoare întregit

de

Ioan A. de Preda,

advocat și fiscal al Consistorului arhidiecezan gr.-or rom. din Sibiu.

Prețul 2 cor. + porto 20 fil.

„BIBLIOTECA ȘAGUNA“REDACTATĂ DE **Dr. I. LUPAȘ, SĂLIȘTE**

A apărut și se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, în Sibiu

Nr. 1.

Însemnătatea bisericii

Nr. 2.

Despre pocăință

Nr. 3.

La ziua sf. Andreiu

Prețul à 10 fil. + porto 5 fil.

Nr. 4-5.

Temeliile traiului nostru

Prețul 20 fil. + porto 5 fil.

Nr. 6-7.

Sfânta Scriptură în limba românească

Prețul à 20 fil. + porto 5 fil.

Nr. 8-9-10.

Spice

din istoria noastră bisericească

Prețul 30 fil. + porto 5 fil.

Nr. 11-12.

Calea bisericii

prelucrată și întregită

după episcopul Nicodim din Huși.

Prețul 20 fil. + porto 5 fil.

Nr. 13-15.

Vieța

unei mame credincioase

de

Dr. I. Lupaș.

Prețul à 20 fil. + porto 5 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Regulament

pentru examenul de cvalificațiune învățătoarească la institutele pedagogice confesionale ale Mitropoliei gr.-or. române din Ungaria și Transilvania.

Prețul 40 fil. + porto 5 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Relațiile bisericești ale Românilor din Ardeal cu Rusia în veacul al XVIII.

de

Dr. Silviu Dragomir.

Prețul 2 coroane + 10 fileri porto.

La Librăria arhidiecezană în Sibiu,
se află de vânzare:

ALBUM

de

brodării și țesături românești.

Compus și editat

de

Minerva Cosma.

Prețul 16 cor.

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, Sibiu.Archibald, *Impresii de Călătorie*, note de om

năcșit. Prețul cor. 250. + 20 fil. porto.

Bollor A., *Dare de samă* asupra mișcării literare pedagog. din anul școlar 1912/13. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.Bunea Dr. A., *Incercare de Istoria Românilor* până la anul 1382. Scriere postumă cu un Portret foarte bine reușit al autorului. Prețul 5 cor. + 20 fil. porto.Caragiale I. L., *Teatru*, opere complete. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.*Cartea Verde*, textul tractatului de pace dela București 1913. Prețul cor. 150. + 20 fil. porto.Cazaban A., *Intre Femeie și pisică*, romane. Prețul cor. 150. + 20 fil. porto.Chirițescu M. I., *Grănicerul*, romane. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.Coșbuc G., *Fire de Iort*, poezii. Ediție nouă cu 100 pagini mai mare decât ediția anterioară. Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.Diamandy G., *Chemarea Codrului*, poezie vitejască în 3 acte. Prețul cor. 150. + 10 fil. porto.Dragescu Dr. I., *Pro patria, Povestire despre începutul și menirea neamului românesc*. Prețul 3 cor. + 30 fil. porto.Dulfu P., *Gruia lui Novac*. Epopee alcătuită din cântecile de vitejie ale poporului român. Cu ilustrațiuni de A. Murnu. Ed. simplă cor. 150, ed. de lux cor. 250. + 20 fil. porto.*Eroi Noștri*, pagini alese din istoria neamului. 3 broșuri à 30 bani. Broșura I conține: Războaiele între Români și Daci. Broșura II conține: Dacia sub Traian. Broșura III conține: Măntuirea și Moldova, întâiele lupte cu Ungurii. Broșurile acestea sunt scrise pe înțelesul poporului. Porto 10 fil.Farago Elena, *Din taina vechilor Răspântii*, poezii. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.Filipescu N., *Discursuri politice*, publicate de N. Pandelea. Vol. I. 1888-1901. Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.Flaubert G., *Salambo*, roman. Tradus de Ludovic Dauș. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.Galaction G., *Biserica din Războare*, romane și schițe. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.Ghica Ioan, *Pământul și Omul*, ilustrat. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.Goethe, *Faust*, tragedie. Traducere în versuri de Ion Gorun. Prețul 1 coroană. + 10 fil. porto.Hamat Alexiu, *Noua lege militară*. Extras din lege și tăcuirea ei. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.Herz A. de, *Bunicul*, comedie în 3 acte. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.Hodoș E., *Frumoasa din Nor*, și alte poezii. Prețul cor. 250. + 20 fil. porto.Hodoș Z., *Masă ieftină*, gătirea mâncărilor de dulce și de post. Rețete de Bucate simple și bune. Prețul cor. 120. + 10 fil. porto.Horia-Petra-Petrescu, *Văduvoara* și alte șase monoloage pentru bărbați și dame tinere. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.*In Ţeara lui Vlaicu*. Prinos pomenirii lui Aurel Vlaicu. Prețul 80 fil. + 5 fil. porto.Ionescu Ștefi G., *Călător*. Prețul cor. 150. + 10 fil. porto.Iorga N., *Note de Drum*. Prețul cor. 125. + 10 fil. porto.Iorga N., *Istoria Statelor Balcanice în epoca modernă*, Lecții ținute la Universitatea din București. Prețul cor. 350. + 30 fileri porto.Irimescu Căndești I., *Pe durmurile Cadri-laterului*, impresii și note. Prețul cor. 150. + 10 fil. porto.Katargiu B., *Discursuri Parlamentare 1859-1862*. Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.Lazar Stefan, *Floarea Betuliei*, roman din epoca Asiro-Babiloniană. Traducere autorizată de Alexandru Ciura. Prețul cor. 180. + 10 fil. porto.Lăcea Haralamb G., *Dincolo, Din Dundre în Balcani*. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.*Legea pentru Curtea de Casațiune și de Justiție*. Prețul 2 cor. + 30 fil. porto.Lucusteanu P., *Suntem Nebuni*, schițe umoristice. Prețul cor. 150. + 10 fil. porto.Lovinescu E., *Aripa morței*, roman. Prețul cor. 180. + 10 fil. porto.Lupaș Dr. I., *Șaguna și Eövrös*, conferință ținută în sala festiva a gimnazului din Brașov la 6 Decemvrie 1913 și la „Asociațiunea“ din Sibiu la 8 Decemvrie 1913. Prețul 50 fil. + 5 fil. porto.Minu escu I., *De vorodă cu mine însu-mi*, poezii, cu desemnări de Iser. Prețul 3 cor. + 10 fil. porto.Moldovan S., *Ardealul II*, Ținuturile de pe Murăș. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto.Mureșanu Iacob, 1812-1887 *Album Comemorativ*. Prețul cor. 350. + 20 fil. porto.Murnu G., *Istoria Românilor din Pind Vlahia mare 980-1259*, studiu istoric după izvoarele Bizantiae. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.Pătrășcanu D. D., *Timotei Mucenicul*, romane. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.Pilat I., *Eternități de o clipă*, poezii. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.Popescu General Al. Candiaș, *Războiul Neatârării*, asaltul și luarea Griviței. Prețul 3 cor. + 30 fil. porto.Pușcariu Ioan cavale: de, *Notițe despre întâmplările contemporane*. Broșată cor. 3, legată cor. 350. + 20 fil. porto.Pușcariu Dr. I., Ioan de Preda, Dr. L. Borcia, Dr. I. Lupaș, Dr. Ioan Mateiu și Dr. S. Dragomir, *Contribuțiuni istorice privitoare la trecutul Românilor de pe pământul crăiesc*. Prețul 4 cor. + 30 fileri porto.Rădulescu-Nger N., *Orfanii Neamului*, Roman Naționalist. Prețul 4 cor. + 20 fileri porto.Sadoveanu M., *Privești Dobrogene*, romane. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.Schiopul I. I., *Chestiunea polonă*. Rolul cooperativelor în lupta de conservare națională a Polonilor din Germania cu o hartă explicativă. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.Sergent St. G., *Amintirile mele din Războiul pentru Independență*. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.Simionescu-Râmniceanu M., *Propilee Artistice*, articole Teoretice și Dări de seamă. Prețul cor. 250. + 20 fil. porto.Stanca Dr. S., *Pocăiții*, Studiu pentru combaterea sectei pocăiților. Prețul 4 cor. + 20 fil. porto.Stoica G., *Alte vremuri*, schițe și povestiri. Al 3-lea volum din Biblioteca Scriitorilor dela noi care apare sub aspectul „Asociațiunii“. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.Suciu Em., *Țiganul la vânat*, comedie originală în două acte și *Arde în țiganie*, în versuri. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.Theodorian Caton, *Povestea unei Oddi*, romane. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.Virgiliu, *Enaida*, tradusă în proză de N. Pandelea. Prețul cor. 250. + 20 fil. porto.*Vitejiile lui Mihai-Vodă*, documente publicate de Nerva Hodoș. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.Vlahuță A., *Dreptate*, romane. Ediția I-ă a acestei cărți s'a trecut în decurs de vreo câteva zile toate și a eșit deja ediția II-a în 5-6 mii de exemplare. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

La Librăria arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceeași și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiași legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiași legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **35 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **25 cor.**